

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Transilvania din Brașov
1.2 Facultatea	Litere
1.3 Departamentul	Literatură și studii culturale
1.4 Domeniul de studii de masterat ¹⁾	Filologie
1.5 Ciclul de studii ²⁾	Masterat
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Inovare Culturală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Memorie, tradiție, mentalități							
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. dr. Rodica Ilie							
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect	Prof. dr. Rodica Ilie							
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ³⁾	DAP
							Obligativitate ⁴⁾	DI

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/ laborator/ proiect	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/ laborator/ proiect	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					25
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					15
Tutoriat					2
Examinări					10
Alte activități.....					
3.7 Total ore de activitate a studentului	72				
3.8 Total ore pe semestru	100				
3.9 Numărul de credite ⁵⁾	4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> Elemente de antropologie culturala, etnologie, flocloristică
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> Metode de colectare, cercetare și analiză a datelor

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Proiectarea unor filme documentare necesare demonstrațiilor
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	<ul style="list-style-type: none"> Vizite ocazionale la expozitii de profil din Brasov

6. Competențe specifice acumulate (conform grilei de competențe din planul de învățământ)

Competențe profesionale	<p>CP. 1 Proiectarea și managementul activităților de instruire și de cercetare specifice domeniului <i>Autori și afiliați</i></p> <p>RÎ.1.1 Absolventul stabilește relații de cooperare cu industria publicațiilor. Stabilește relații de cooperare cu colegi scriitori și alte persoane implicate în industria literară, cum ar fi editurile, proprietarii de librării și organizatorii de evenimente literare.</p> <p>RÎ.1.2 Absolventul consultă surse de informare. Consultă sursele de informare relevante pentru a găsi o sursă de inspirație, pentru a se educa cu privire la anumite subiecte și pentru a obține informații de context.</p> <p>RÎ.1.3 Absolventul selectează teme. Selectează teme în funcție de interesul personal sau public, ori conform indicațiilor unui editor sau agent.</p> <p>RÎ.1.4 Absolventul structurează informația. Structurează informația utilizând metode sistematice, cum ar fi modele mentale, în conformitate cu anumite standarde, pentru a facilita prelucrarea și înțelegerea acesteia în mediile de producție.</p> <p>RÎ.1.5 Absolventul utilizează tehnici de scriere specifice. Utilizează tehnici de scriere specifice, în funcție de tipul de suport, gen și poveste.</p> <p>RÎ.1.6 Absolventul aplică reguli de gramatică și ortografie. Aplică regulile de ortografie și gramatică, asigurând coerența în texte.</p> <p>RÎ.1.7 Absolventul publică lucrări de cercetare academice. Publică lucrări de cercetare academice, desfășurând activități de cercetare la universitate, colegiu sau pe cont propriu și publicând rezultatele în reviste academice sau cărți pentru a contribui la domeniul de specialitate și pentru acreditare academică.</p> <p>RÎ.1.8 Absolventul vorbește mai multe limbi străine. Stăpânește limbi străine pentru a putea comunica într-una sau mai multe limbi străine.</p> <p>RÎ.1.9 Absolventul participă la târguri de carte. Participă la târguri și evenimente pentru a se familiariza cu noile tendințe ale cărților și pentru a se întâlni cu autori, editori și alte persoane din sectorul editorial.</p> <p>CP.2 Proiectarea și managementul activităților de instruire și de cercetare specifice domeniilor <i>poet și scriitor</i></p> <p>RÎ.2.1 Absolventul dezvoltă rețele profesionale Contactează și se întâlnește cu oamenii în context profesional. Găsește un subiect comun și își folosește persoanele de contact pentru obținerea de avantaje reciproce. Ține evidența oamenilor din rețeaua profesională proprie și rămâne informat/ă cu privire la activitățile lor.</p> <p>RÎ.2.2 Absolventul dezvoltă idei creative Dezvoltarea de noi concepte artistice și idei creative.</p> <p>RÎ.2.3 Absolventul dezvoltă examinează critic procesele de producție artistică. Examinează critic procesele și rezultatele procesului de producție artistică pentru a asigura calitatea experienței și/sau a produsului.</p> <p>RÎ.2.6 Absolventul face cercetare de fond referitor la tema creației scrise. Efectuează cercetări aprofundate referitor la tema creației scrise, incluzând muncă de cercetare de birou, deplasări și interviuri pe teren.</p>
Competențe transversale	<p>CT. 1 Comunicarea și cooperarea în contexte profesionale</p> <p>RÎ1.1 Absolventul gestionează evoluția personală. Își asumă și își promovează propriile aptitudini și competențe pentru a avansa în viața profesională și privată.</p> <p>RÎ1.2 Absolventul lucrează în echipe. Lucrează cu încredere în cadrul unui grup, fiecare făcându-și partea lui în serviciul întregului.</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din competențele specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Orientarea în domeniul studiului de mentalități, al istoriei ideilor și memoriei culturale, cunoașterea problematicii fundamentale a acestora. • Capacitatea de abordare critică și comparativă a diverselor teorii și texte
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Să elaboreze proiecte specifice, interdisciplinare și originale pe teme de istorie ideilor și a mentalităților

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Număr de ore	Observații
Perspective generale asupra studiului de mentalități. Ce este patrimoniul? Patrimoniul material și simbolic	Prelegere, prezentare ppt	2	
Memoria personală și memoria colectivă - teorii asupra memoriei colective: Maurice Halbwachs, Paul Ricœur, Norbert Elias	Prelegere, prezentare ppt	2	
Conținutul normativ și narativ al istoriei contemporane. Memoria regimurilor totalitare. Nevoia de exorcizare.	Prelegere, prezentare ppt	2	
Schimbul de memorii. Dosarul și teroarea istoriei. Modelul iertării. Modelul nostalgic.	Prelegere, prezentare ppt	2	
Strategii de comunicare / strategiile ficționalizării în recuperarea memoriei colective. Metode de cercetare a patrimoniului simbolic. Metode calitative de înregistrare a datelor. Implicații și erori.	Prelegere, prezentare ppt	2	
Memorie și uitare. Manipulare, comandă, recuperare, rescrierea istoriei.	Prelegere, prezentare ppt	2	
Provocările studiului de mentalități. Deschideri și limite	Prelegere, prezentare ppt	2	
<p>Bibliografie</p> <p>Albulescu, Ion; Albulescu Mirela – Studiul disciplinelor socio-umane. Aspecte formative structura și dezvoltarea competențelor, Editura Dacia, 2002</p> <p>Apostu, Edi; Bogdan, Lucian – Cercetări multidisciplinare în științele socio-umane, Ed. Lumen, 2007</p> <p>Amerio, Piero, Evoluția conceptului de comunitate în cultura occidentală în Manual de psihologia comunității, coord. Bruna Zani, Augusto Palmonari, Editura Polirom, Iași, 2003</p> <p>Boncu, Ștefan – Psihologia influenței sociale, Polirom, Iași, 2002</p> <p>Bondrea, Aurelian – Sociologia culturii, Editura Fundației „România de Măine”, București, 1993</p> <p>Bourhis, Richard; Leyens, J. Ph. – Stereotipuri, discriminare și relații intergrupuri, Polirom, Iași, 1997</p> <p>Caune, Jean - Cultură și comunicare, Editura Cartea Românească, București, 2000</p> <p>Cassirer, Ernst – Eseu despre om, Humanitas, București, 1991</p> <p>Călinescu, Matei – Eseuri critice, EPL, 1967</p> <p>Chelcea Septimiu – Psihologie socială. Zece lecții – Memoria socială, Colecția prelegeri, nr. 11, Economică, București, 2005</p> <p>Cuche, Denys – Noțiunea de cultură în științele sociale, Institutul European Iași, 2003, traducere de Mihai Eugen</p>			

Avădanei

Culic, Irina; Horváth, István; Stan, Cristian – Reflecții asupra diferenței, Editura Limes, Cluj, 1999

Dobrescu, Caius – „Care este patrimoniul nostru moral și simbolic? Diversitate, ambiguitate, incertitudine”, Cuvântul, nr 8 din iulie/ 2006

Durand, Gilbert - Structurile antropologice ale imaginarului, Ed Univers Enciclopedic, București, 1998 Etzioni, Amitai, Societatea monocromă, Editura Polirom, Iași, 2002

Ferréol, Gilles – Identitatea, cetățenia și legăturile sociale, Polirom, Iași, 2000

Giddens, Antony – Sociologie, Editura All, București, ed. a III-a, 2000

Geertz, Clifford – “Diapositives anthropologiques”, în Communications, no.13, 1986, p.71-90

Habermas, Jürgen – Discursul filosofic al modernității, All, 2003, p. 19-40, p 319-359

Iluț, Petru - Abordarea calitativă a socioumanului, Polirom 1999

Iluț, Petru – Valori, atitudini și comportamente sociale – teme actuale de psihosociologie, Polirom, Iași, 2004

Jurcan, Dan – Identitate și societate: modele aspiraționale în tranziție, Eikon, Cluj Napoca, 2005

Laplantine, Fr. – Descrierea etnografică, Polirom, 2000

Latour, Bruno – La Science en question , Paris, Gallimard, Folio/Essais, 1995

Lessel, Wolfgang - Managementul proiectelor, Editura All, București, 2002

Lévy-Strauss, Claude – Antropologia structurală, Ed.Politică, 1974

Lévy-Strauss, Claude – La Pensée sauvage, Paris, Plon, 1969

Lévy-Strauss, Claude – Regarder écouter lire, Paris, Plon, 1993

Lieblich, Amia; Tuval-Mashiach, Rivka; Zibler, Tamar – Cercetarea narativă. Citire, analiză și interpretare, Polirom, 2006

Liiceanu, Aurora – „Alteritate etnică și imaginar colectiv”, în Barometrul relațiilor interetnice 1994-2002. O perspectivă asupra climatului multiethnic din România, Centrul de resurse pentru diversitate etnoculturală, Cluj, 2005

Lock, Denis – Management de proiect, Editura Codex, 2006

Lotman, I - Studii de tipologia culturii, Univers, 1974

Lungu, Ovidiu – „Eul în cogniția socială”, în Neculau, Adrian, Grupul în psihologia socială în Manual de psihologie socială, coord. Adrian Neculau, Editura Polirom, Iași, 2004

Maget, Marcel – Guide d'étude directe des comportements culturels, Paris, Ed du CNRS, 1962

Malinowski, Bronislaw – Les Argonautes du Pacifique Occidental, Paris, Tel / Gallimard, 1993 (metodologia etnologiei, pp.57-82)

Martin, Mircea - „Câte Europe există?”, revista 22, nr 16/1999

Martin, Mircea – „Care este patrimoniul nostru moral și simbolic? O decădere a simbolicului”, Cuvântul, nr 8 din iulie/ 2006

Mărginean, Ioan – Proiectarea cercetării sociologice, Polirom, 2004, cap II, “Conținutul metodologiei de cercetare” p.53-101

Merleau-Ponty, Maurice – Phénoménologie de la perception, Paris, Tel / Gallimard, 1993

Merleau-Ponty, Maurice – Le Visible et L'invisible, Paris, Tel / Gallimard, 1993

Milcu, Marius – Psihologia relațiilor interpersonale. Competiție și conflict. Abordare dinamică. Un model experimental, Polirom, Iași, 2005

Mihăilescu, Ioan, Sociologie generală. Concepte fundamentale și studii de caz, Editura Polirom, Iași, 2000

Moscovici, Serge; Mugny, Gabriel; Perez Juan-Antoio - „Influența minorităților” în Neculau, Adrian; Ferréol, Gilles coord., Minoritari, marginali, excluși, Polirom, Iași, 1996

Mucchelli, Alex – Arta de a comunica, Polirom, Iași, 2005

8.2 Seminar/ laborator/ proiect	Metode de predare-învățare	Număr de ore	Observații
De ce avem nevoie de legitimarea prin patrimoniul simbolic? Martin, Mircea – „Care este patrimoniul nostru moral și simbolic? O decădere a simbolicului”, Cuvântul, nr 8 din iulie/ 2006	Prezentări/dezbateri/analiză pe text	2	

Identitate, ambiguitate, memorii alternative. Dobrescu, Caius – „Care este patrimoniul nostru moral și simbolic? Diversitate, ambiguitate, incertitudine”, Cuvântul, nr 8 din iulie/ 2006	Lectura textelor/ analiza și dezbatare	2	
„Memoria exersată; uzuri și abuzuri”, P. Ricoeur, Memoria, istoria, uitarea, Amarcord, 2001 - Formularea unor ipoteze de cercetare. Identificarea problemei. Operaționalizarea. Grupurile de cercetare	Prezentări/dezbatare/analiză pe text	2	
Memoria personală, memoria colectivă - Metode, tehnici, procedee și instrumente de sondare a patrimoniului de memorie adecvate ipotezelor, direcțiilor alese de fiecare grup de cercetare. Experiment, studiu de caz și focus-grup.	Experimente și focus-grup /analiza	2	
Memoria personală, memoria colectivă. microgrupuri, grupuri etnice - Metode de culegere a datelor: observația, descrierea etnografică, interviul comprehensiv, culegerea documentelor. Conceperea ghidului de interviu, a chestionarului (adecvarea la problematica cercetării).	Prezentări/dezbatare/	2	
Analiza datelor. Codarea materialului: codarea teoretică, codarea tematică, analiza globală. Analiza secvențială (analiza conversației, analiza discursului, analiza narativă, etc).Prezentarea vizuală a datelor	analiză a datelor rezultate din interviuri	2	
Rescrierea istoriei locale, recuperarea ficțională a datelor din memoria indeterminărilor. Interpretarea datelor. Prezentarea rezultatelor cercetării.	Rescriere/ dezbatare/analiză pe text	2	
<p>Bibliografie</p> <p>Neculau, Adrian, Grupul în psihologia socială în Manual de psihologie socială, coord. Adrian Neculau, Editura Polirom, Iași, 2004</p> <p>Neculau, Adrian; Dîrțu, Cătălin – „Construcția socială a personalității”, în Manual de psihologie socială, Polirom, Iași, 2004</p> <p>Neculau, Adrian – Memoria pierdută. Eseuri de psihosociologia schimbării, Polirom, Iași, 1999</p> <p>Newton, Richard – Managerul de proiect, Editura Codex, 2006</p> <p>Onuț, Gheorghe – Mașina de idei, RAO, 2005</p> <p>Pascaru, Mihai, Sociologia comunităților, Editura Argonaut, Cluj Napoca, 2003</p> <p>Pepene, Nicolae; Popovici, Bogdan-Florin, Râșnov o istorie în imagini, Editura Suvenir, Brașov, 2006</p> <p>Policar, Alain, Liberali și comunitarieni: un antagonism ireductibil în Identitatea, cetățenia și legăturile sociale,</p>			

coord. Gilles Ferréol, Editura Polirom, Iași, 2000

Ricoeur, Paul - Memoria, istoria, uitarea, Amarcord, Timișoara, 2001

Soreanu, Raluca - „Autodefinire și heterodefinire a românilor și maghiarilor din România. O analiză empirică a stereotipurilor etnice și a fundamentelor diferite de definire a identității etnice” în Barometrul relațiilor interetnice 1994-2002. O perspectivă asupra climatului multiethnic din România, Centrul de resurse pentru diversitate etnoculturală, Cluj, 2005

Sandu, Dumitru, Dezvoltare comunitară. Cercetare, practică, ideologie, Editura Polirom, Iași, 2005

Scârnci Florentina - Îndrumar de cercetare calitativă în științele socio-umane, Editura Universității „Transilvania”, Brașov, 2006

Șandru, Codrina - Sociologia relațiilor interetnice, Editura Universității „Transilvania”, Brașov, 2002

Turliuc, Nicoleta - „Construcția identității minoritare în condiții de eterogenitate culturală” în Neculau, A. Și Ferreol, G. - Minoritari, marginali, excluși, Polirom, Iași, 1996

Vecchiato, Tiziano, Asumarea comunitară a problemelor în Manual de psihologia comunității, coord. Bruna Zani, Augusto Palmonari, Editura Polirom, Iași, 2003

Zub, Alexendru - Identitate și alteritate în spațiul cultural românesc, EdUniversității „Al.I.Cuza”, Iași, 1996

Weber, Max - Omul de știință și omul politic, prefață Raymond Aron, Humanitas, 2011

Weber, Max - Teorie și metodă în științele culturii, Polirom, 2001, „Sensul neutralității axiologice în științele sociologice și economice”, p.133-180

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, ale asociațiilor profesionale și ale angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Stimularea gândirii divergente, dezvoltarea simțului critic și a capacității de a formula judecăți și observații într-o formă complexă și articulată.

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Coerența, adecvarea și exercițiul critic informat în tratarea subiectului.	Examen	50%
10.5 Seminar/ laborator/ proiect	Coerența, adecvarea și originalitatea proiectului. Participare activă la dezbateri	Proiect prezentat și scris	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Cunoașterea a cel puțin două metode de sondare a memoriei culturale și capacitatea de aplicare a lor în analiza cadru proiect privind:			
- Recuperarea memoriei regimului comunist, o temă a cinematografiei contemporane, analize și dezbateri			
- Rescrierea unor povestiri, legende locale			
- Elaborarea pe echipe a unui ghid turistic al Brașovului cu locații mai puțin prezente în broșurile deja existente. Motivații			
- Realizarea pe echipe a unui proiect de conservare și promovare a unor aspecte de tradiție interetnică și / sau de memorie alternativă			

Prezenta Fișă de disciplină a fost avizată în ședința de Consiliu de departament din data de 23.09.2024 și aprobată în ședința de Consiliu al facultății din data de 23.09.2024.

<p>Conf. dr. Adrian LĂCĂTUȘ,</p> <p>Decan</p>	<p>Prof. dr. Rodica ILIE,</p> <p>Director de departament</p>
<p>Prof. dr. Rodica ILIE,</p> <p>Titular de curs</p>	<p>Prof. dr. Rodica ILIE,</p> <p>Titular de seminar</p>

Notă:

- ¹⁾ Domeniul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat (se completează conform cu Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/ programelor de studii universitare în vigoare);
- ²⁾ Ciclul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat;
- ³⁾ Regimul disciplinei (conținut) - se alege una din variantele: DF (disciplină fundamentală)/ DD (disciplină din domeniu)/ DS (disciplină de specialitate)/ DC (disciplină complementară) - pentru nivelul de licență; DAP(disciplină de aprofundare)/ DSI (disciplină de sinteză)/ DCA (disciplină de cunoaștere avansată) - pentru nivelul de masterat;
- ⁴⁾ Regimul disciplinei (obligativitate) - se alege una din variantele: DI(disciplină obligatorie)/ DO (disciplină opțională)/ DFac(disciplină facultativă);
- ⁵⁾ Un credit este echivalent cu 25 de ore de studiu (activități didactice și studiu individual).